Lietas arhīva Nr. CA-0159-19/18
ECLI:LV:RAT:2019:0403.C29449417.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 3.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Iveta Stuberovska,
tiesnese Gunta Freimane,
tiesnese Lauma Volberga,
ar sekretāri Sintiju Kazaini un tulci Saulenu Pronckuti,
piedaloties prasītājai /pers. A/ un viņas juridiskās palīdzības sniedzējai zvērinātai advokātei Esterei Kalniņai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda, likumisko procentu un zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.marta spriedumu daļā par likumisko procentu piedziņu.
Civillietu tiesas kolēģija konstatēja.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 22.jūnijā /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēlusi prasību (ar vēlākiem papildinājumiem) pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par parāda, likumisko procentu un zaudējumu piedziņu.
Pamatojoties uz Civillikuma 1425., 1587., 1588., 1662., 1759., 1770., 1779. un 1832.pantu, prasītāja tiesai lūgusi:
piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai pamatparādu 3090,00 EUR, likumiskos procentus 585,14 EUR un zaudējumus 1780,00 EUR, kopā 5455,14 EUR;
noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no pamatparāda par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz pilnīgai sprieduma izpildei.
[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.marta spriedumu nospriests prasību apmierināt daļēji;
piedzīt no atbildētāja prasītājas labā pamatparādu 3040,00 EUR apmērā;
izbeigt tiesvedību lietā par 50,00 EUR apmērā piedziņu;
prasību par likumisko procentu 585,14 EUR apmērā piedziņu noraidīt;
prasību par zaudējumu piedziņu 1780,00 EUR apmērā noraidīt;
piedzīt no atbildētāja valsts ienākumos valsts nodevu 356,24 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,04 EUR.
Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.
[2.1] Lietā nav strīda, ka prasītājai ar atbildētāju bija darījuma attiecības, kas izriet no 2014.gada 2.marta mutvārdu vienošanās, proti, ka 2014.gada martā puses mutiski vienojās par to, ka prasītāja plāno iegādāties automašīnu, bet atbildētājs palīdzēs viņai to iegādāties, proti, sameklēs prasītājai automašīnu.
Lietā nav strīda, ka 2014.gada 2.martā prasītāja atbildētājam iedeva naudu 4000,00 EUR lietošanā, proti, automašīnas iegādei. 2014.gada 5.martā atbildētājs aizbrauca uz Lietuvu, lai meklētu un iegādātos automašīnu prasītājai. Lietuvā atbildētājs automašīnu, kas patiktu prasītājai, neatrada, un viņš atgriezās Latvijā. No atbildētāja paskaidrojumiem pirmās instances tiesa konstatēja, ka neilgi pēc tam atbildētājs paziņoja prasītājai, ka ir iegādājies prasītājai automašīnu, to atveda viņai, un automašīna atradās pie prasītājas mājas, prasītāja apskatīja to un brauca izmēģinājuma braucienā. Pēc pāris dienām prasītāja paziņoja, ka automašīnu neņems, un pieprasīja no atbildētāja naudu.
Pirmās instances tiesas sēdē prasītāja apstiprinājusi atbildētāja paskaidrojumus, nenoliedz tos un neapstrīd, bet paskaidro, ka nav gribējusi, lai atbildētājs pērk šo automašīnu, un viņai paziņas teikuši, ka tā neesot laba mašīna.
Atbildētājs pirmās instances tiesas sēdē atzinis, ka apsolījis iegādāto automašīnu pārdot un saņemto naudu atdot, kā arī atzinis to, ka 3040,00 EUR apmērā nav varējis līdz šim atdot prasītājai, un atzinis piedziņu.
Tā kā nav strīda par atdodamās naudas summas apmēru un to, ka tā jāatdod, tad pirmās instances tiesa uzskatīja, ka prasība par naudas 3040,00 EUR piedziņu ir apmierināma, savukārt prasība 50,00 EUR apmērā izbeidzama, jo to tiesas sēdē atsaukusi prasītāja.
Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 74.panta trešās daļas 1.punktu un 164.panta septīto daļu, norādīja, ka prasītāja atteikusies no prasības 50,00 EUR apmērā. Tādējādi ir konstatēts tiesvedības izbeigšanas pamats šajā prasības daļā atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktam. Kā norādīts Civilprocesa likuma 164.panta piektajā daļā, šādā situācijā pieņemams lēmums par tiesvedības izbeigšanu. Lēmums pieņemams atbilstoši Civilprocesa likuma 224.pantam.
[2.2] Prasītāja iesniegusi prasību tiesā, norādot, ka atdodamā nauda ir parāds, kas balstīts uz 2014.gada 6.aprīļa un 2014.gada 9.maija atbildētāja uzrakstītām parādzīmēm prasītājai, tomēr pati prasītāja atzīst, ka nauda, kas atrodas pie atbildētāja, nav bijis aizdevums un parādzīmes neatspoguļo patieso naudas iedošanu, kā arī pirmā parādzīme tikusi uzrakstīta pēc prasītājas pieprasījuma mēnesi vēlāk nekā darījums noticis.
Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, atzina, ka prasītāja nav iesniegusi tiesai nekādus pierādījumus attiecībā uz to, ka noticis aizdevums un parādzīmes rakstītas par to.
Pirmās instances tiesas sēdē savos paskaidrojumos faktiski kā prasītāja, tā atbildētājs paskaidro, ka 4000,00 EUR nav bijis aizdevums.
Prasītājas un atbildētāja paskaidrojumi sakrīt, un prasītāja neapstrīd atbildētāja paskaidrojumus.
Pirmās instances tiesa atsaucās uz Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, Civillikuma 1402.pantu.
Pirmās instances tiesa, ņemot vērā to, ka prasītāja prasības pieteikumā atsaukusies uz Civillikuma 1587.pants un 1588.pantu, konstatēja, ka prasītājai ar atbildētāju bija darījuma attiecības, kas izriet no 2014.gada 2.marta mutvārdu vienošanās, proti, puses mutvārdos noslēgušas vienošanos par

automašīnas iegādi. Par to strīda nav. Pirmās instances tiesa konstatēja, ka atbildētājs no savas puses izpildījis vienošanos, proti, automašīnu iegādājies un to nodevis prasītājai, savukārt prasītāja atteikusies no mutvārdos noslēgtās vienošanās izpildes, proti, atteikusies automašīnu saņemt. Arī par to strīda nav.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1943.pantu, no pušu paskaidrojumiem konstatēja, ka starp prasītāju kā aizdevēju un atbildētāju kā aizņēmēju nav bijis noslēgts aizdevuma līgums.

Pirmās instances tiesā noskaidrots, ka pie atbildētāja palikuši prasītājas naudas līdzekļi, jo viņa atteikusies iegādāties atbildētāja atrasto automašīnu, par ko iemaksāta drošības nauda. Minētos apstākļus nenoliedz prasītāja un tas izriet arī no prasības pieteikuma.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu, konstatēja, ka prasītājai ir jāpierāda, ka naudas līdzekļi atbildētāja mantā atrodas bez jebkāda pamata vai šis pamats ir zudis.

Pirmās instances tiesa secināja, ka prasītāja nav pierādījusi apstākli, ka naudas līdzekļi, kas atrodas pie atbildētāja, atrodas pie viņa bez jebkāda pamata. Prasītājas naudas līdzekļi atrodas pie atbildētāja, jo prasītāja atteikusies pieņemt atbildētāja sagādāto automašīnu.

Pirmās instances tiesa atsaucās uz Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu.

[2.3] Prasītāja uzskata, ka atbildētājam jāmaksā procenti no parāda summas, jo procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda summas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Tā kā procentu apmērs parādzīmē noteikts nebija, par parāda summas nokavējumu tika aprēķināti likumiskie procenti.

Atbildētājs neatzīst prasību par procentu piedziņu, paskaidrodams, ka nav aizņēmies naudu un nekad nav piekritis procentu maksāšanai.

Pirmās instances tiesa atsaucās uz Civillikuma 1946.panta pirmo daļu un 1759.panta 1.punktu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Civillikuma 1756.panta un 1759.panta nosacījumiem, prasītājai ir pamats piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, atzina, ka starp pusēm nav bijis aizdevums un nav radies parāds sakarā ar to, līdz ar to atzina, ka nav arī pamata piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, jo tāds pirmās instances tiesas sēdē nav pierādīts un konstatēts.

[2.4] Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja kā zaudējumus 1780,00 EUR, norādot, ka ņemot vērā to, ka atbildētājs automašīnu nenopirka, prasītāja rēķinājās ar to, ka viņai ir brīvi naudas līdzekļi, un 2014.gada 6.martā rezervēja braucienu uz Turciju un tā kā atbildētājs naudu neatdeva, aizņēmās naudu, par ko 2014.gada 14.aprīlī tika sastādīta parādzīme starp prasītāju un /pers. C/. Ņemot vērā to, ka atbildētājs visu laiku aizbildinājās un naudu neatdeva, prasītāja nav varējusi laicīgi atdot naudu, ko bijusi aizņēmusies no /pers. C/, un papildus parādam 1500,00 EUR apmērā bija spiesta maksāt procentus 150,00 EUR ik mēnesi līdz pilnīgai parāda atgriešanai. Kopsummā, līdz pilnīgai parāda atgriešanai, procentos /pers. C/ prasītāja samaksājusi 1200,00 EUR. Prasītāja uzskata, ka atbildētāja vainas dēļ, tādēļ, ka viņš laikā neatgrieza parādu, viņai nācās ciest zaudējumus pārmaksāto procentu apmērā 1200,00 EUR.

Bez tam, prasītāja 2014.gada 11.augustā griezās pēc palīdzības parāda atgūšanai SIA "RIDA COMPANY", sakarā ar ko, radās papildu izdevumi 30,00 EUR apmērā.

2014.gada 15.aprīlī prasītāja griezās Valsts policijā ar iesniegumu par naudas līdzekļu piesavināšanos un 2015.gada 20.februārī tika ierosināts kriminālprocess Nr.11089039415. Arī saistībā ar ierosināto kriminālprocesu prasītājai radās izdevumi, kas bija nepieciešami advokāta pakalpojumu segšanai, kopumā 550,00 EUR apmērā.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1779.pantu, norādīja, ka mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1)tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., 209.lpp.*).

No minētā pirmās instances tiesa secināja, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas, ja tiek konstatēta tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars.

Pirmās instances tiesa secināja, ka, ņemot vērā iepriekš teikto, prasītāja pati varēja novērst zaudējumus, kas viņai, iespējams, radušies. Organizējot braucienu uz Turciju, prasītāja nevarēja to plānot, izmantojot tos naudas līdzekļus, kas bija iedoti atbildētājam lietošanai automašīnas iegādei. No pušu paskaidrojumiem pirmās instances tiesa konstatēja, ka atbildētājs veica prasītājas uzdevumu, iegādājoties prasītājai automašīnu. Tas apstāklis, ka prasītāja nepieņēma uzdevuma izpildi, nevar būt atbildētāja vaina.

2014.gada 14.aprīlī tika sastādīta parādzīme starp prasītāju un /pers. C/, kas ir prasītājas paziņa, apstākļos, kad atbildētājs prasītājai 2014.gada 6.aprīlī uzrakstīja parādzīmi un pēc prasītājas lūguma vēl vienu parādzīmi 2014.gada 9.maijā. Pēc pirmās instances tiesas ieskata minētais liecina par to, ka prasītāja nevarēja paļauties uz to, ka atbildētājs atdos visu viņam lietošanā iedoto naudu līdz 2014.gada 31.maijam.

Tāpat pirmās instances tiesa secināja, ka nav pierādīta nepieciešamība prasītājai parāda atgūšanai SIA "RIDA COMPANY" maksāt 30,00 EUR apmērā un 2014.gada 15.aprīlī griezties Valsts policijā ar iesniegumu par naudas līdzekļu piesavināšanos saistībā ar ko viņai radušies izdevumi advokāta pakalpojumu segšanai, kopumā 550,00 EUR apmērā.

Pirmās instances tiesa atsaucās uz Civillikuma 1.pantu.

Kā norādījis asoc. prof. Dr. iur. K.Balodis, labas ticības princips nozīmē to, ka katram savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāizpilda, ievērojot citu personu pamatotas intereses (*Labas ticības princips mūsdienu Latvijas civiltiesībās // Latvijas Vēstnesis, Jurista vārds, 03.12.2002., Nr.24*).

Taisnīguma princips ietverts Latvijas Republikas Satversmes 1.pantā. Satversmes tiesa 2003.gada 4.februāra spriedumā lietā Nr.2002-06-01 norādījusi, ka tiesas spriešanas uzdevums ir atrast patiesu un taisnīgu lietas risinājumu - tiesas darba rezultātu, t.i., tiesas spriedumam, bez šaubām, ir jābūt „taisnīgam spriedumam" (*sk. Satversmes tiesas 2003.gada 4.februāra spriedumu lietā Nr.2002-06-01*).

Izvērtējot iepriekš minēto, pirmās instances tiesa secināja, ka prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētāja rīcības rezultātā prasītājai ir nodarīti zaudējumi.

[2.5] Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 16.punktu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, ņemot vērā to, ka prasība ir apmierināta daļēji 3040,00 EUR, atzina, ka valsts ienākumos no atbildētāja piedzenama valsts nodeva 356,24 EUR.

Lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,54 EUR apmērā.

Tāpat, ņemot vērā to, ka prasība ir apmierināta daļēji, pirmās instances tiesa atzina, ka no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, kas sastāda 55% no 5,54 EUR, līdz ar to no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,04 EUR apmērā.

[3] Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.marta spriedumu 2018.gada 23.martā apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja, pārsūdzot to daļā par likumisko procentu piedziņu.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Pirmās instances tiesa kļūdaini secinājusi, ka atbildētājs no savas puses izpildījis vienošanos.

Prasītājas naudas līdzekļi atradās pie atbildētāja, jo viņš nav pildījis vienošanos un neatgrieza naudu, to apliecina arī 2014.gada 6.aprīļa parādzīme, kurā atbildētājs apliecina, ka noteiktajā datumā automašīnu nenopirka, naudu neatdeva, bet apsola naudu atdot.

[3.2] Pirmās instances tiesa kļūdaini vērtējusi, ka prasītājas iedotā nauda 4000,00 EUR nav aizdevums.

Ar brīdi, kad puses parakstījušas parādzīmi, puses vienojušās, ka 4000,00 EUR ir parāds.

Atbildētājs lietojis svešu naudu savām vajadzībām, līdz ar ko viņam ir pienākums maksāt likumiskos procentus par svešas naudas lietošanu.

[3.3] Pirmās instances tiesa nav izskatījusi jautājumu par ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistīto izdevumu piedziņu atbilstoši Civilprocesa likuma 44.[1] pantam.

[3.4] Tāpat pirmās instances tiesa nav izskatījusi jautājumu par izdevumiem, kas radušies sakarā ar prasītājas ierašanos uz tiesas sēdēm.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 413.panta pirmo daļu, 414.panta trešo daļu, 415.panta pirmo daļu, 416.pantu, prasītāja lūdz apelācijas instances tiesu:

atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.marta spriedumu daļā par likumisko procentu piedziņu;

noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos procentus 6% (seši procenti) gadā no pamatparāda par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz pilnai sprieduma izpildei;

piedzīt no atbildētāja tiesāšanās izdevumus.

[4] 2019.gada 14.februārī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā prasītāja iesniegusi likumisko procentu pieauguma aprēķinu, norādot, ka uz 2019.gada 4.martu likumiskie procenti ir 776,21 EUR (*lietas 111.-112.lapas*).

[5] Atbildētājs par iesniegto apelācijas sūdzību paskaidrojumus nav iesniedzis un nav iebildis par prasītājas iesniegto likumisko procentu pieaugumu.

[6] Tiesas sēdē atbildētājs nav ieradies.

Civillietu tiesas kolēģija, ņemot vērā to, ka par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājam paziņots likumā noteiktā kārtībā, atzina atbildētāja neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnojošu un saskaņā ar Civilprocesa likuma 428.panta otrajā daļā, 156.panta pirmajā daļā noteikto nolēma uzsākt lietas izskatīšanu bez atbildētāja klātbūtnes.

[7] Tiesas sēdē prasītāja celto prasību un iesniegto apelācijas sūdzību daļā par likumisko procentu piedziņu uzturēja atbilstoši tajās norādītajiem argumentiem un pamatojumam un apelācijas instances tiesā iesniegtajam likumisko procentu pieaugumam.

Motīvu daļa

[8] Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība daļā par likumisko procentu piedziņu ir pilnīgi apmierināma.

[8.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās*.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējusi daļā par likumisko procentu piedziņu no atbildētāja. Atbildētājs apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu un paskaidrojumus par prasītājas apelācijas sūdzību nav iesniedzis.

Savukārt pirmās instances tiesas spriedums, ar kuru nospriests piedzīt no atbildētāja parādu 3040,00 EUR, izbeigt tiesvedību daļā par 50,00 EUR piedziņu, noraidīt prasību par zaudējumu 1780,00 EUR piedziņu un piedzīt no atbildētāja valsts ienākumos valsts nodevu 356,24 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,04 EUR, nav pārsūdzēts, līdz ar ko stājies likumīgā spēkā.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija izskata tikai prasību daļā par likumisko procentu piedziņu no atbildētāja par labu prasītājai.

[8.2] No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs noteiktajā termiņā (2014.gada 31.maijā) prasītājai saņemto naudas summu nav atdevis un pirmās instances tiesā atzinis prasību par parāda 3040,00 EUR piedziņu (*lietas 62.lapa*).

Civillikuma 1759.panta 2.punktā noteikts, ka *procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par svešu naudu, nevien tad, kad tās turētājs to lietojis savā labā, bet arī tad, kad viņam pienācies šo naudu noguldīt uz procentiem un viņš to nav darījis*.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu *procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā*.

No 2014.gada 6.aprīļa parādzīmes izriet, ka atbildētājs 2014.gada 2.martā aizņēmies no prasītājas 4000,00 EUR automašīnas iegādei, norunātajā dienā automašīnu nav iegādājies, naudu nav atmaksājis, apsolās atgriezt parādu 4000,00 EUR (*lietas 13.lapa*).

No 2014.gada 6.maija parādzīmes izriet, ka atbildētājs 2014.gada 2.martā aizņēmies no prasītājas 4000,00 EUR un apsolījis atmaksāt šo naudu un šīs summas uzkrātos procentus 185,00 EUR līdz 2014.gada 31.maijam (*lietas 11.lapa*).

Lietā ir iegūti objektīvi pierādījumi tam, ka atbildētājs ir kavējis naudas summas samaksu noteiktajā termiņā, tādējādi prasītājai ir tiesības aprēķināt likumiskos procentus par naudas summas samaksas termiņa kavējumu.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 2.punktu un 1765.panta pirmo daļu ir pamats aprēķināt likumiskos procentus no pamatparāda summas 4000,00 EUR apmērā par laiku no 2014.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 4.martam, jo atbildētājs parādzīmē apņēmies naudas summu 4000,00 EUR atmaksāt prasītājai līdz 2014.gada 31.maijam, kas nav izdarīts.

Prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus par laika periodu no 2014.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 4.martam 776,21 EUR (*lietas 111.-112.lapas*). No procentu pieauguma aprēķina un prasītājas paskaidrojumiem redzams, ka aprēķinā tikuši ņemti vērā atbildētāja veiktie maksājumi prasītājai parāda atmaksai. Atbildētājs nav iebildis par šo procentu pieauguma aprēķinu.

Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt prasītājas prasīto likumisko procentu apmēru, un aprēķināto likumisko procentu apmērs nesasniedz pamatparāda summu. Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami likumiskie procenti 776,21 EUR par laika periodu no 2014.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 4.martam.

[8.3] Prasītāja lūgusi noteikt tiesības par laiku no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus no pamatparāda.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts, ka *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tās rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru*.

Likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādītas tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laika posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 29.janvāra lēmumu lietā Nr.SKC-1331/2016*).

Līdz ar to prasītājai ir tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% procentus gadā no piedzītās parāda summas 3040,00 EUR par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma pilnai izpildei, ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteiktos procentu ierobežojumus.

[8.4] Prasītājai radušies izdevumi par dokumentu tulkošanu (*lietas 11., 13.lapas*) uz latviešu valodu 24,00 EUR (*lietas 105.lapa*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otrajā daļā noteikto *ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji (..).*

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka *ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros: izdevumi sakarā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu – izdevumu faktiskajā apmērā.*

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tulka izdevumi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu, piedzenami no atbildētāja par labu prasītājai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 3.punktu ir atlīdzināmi to faktiskajā apmērā.

[8.5] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja izdevumus, kas radušies sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm.

Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas 2.punkts noteic, ka *ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm*.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka *ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros: ceļa un uzturēšanās izdevumi sakarā ar ierašanos tiesas sēdē, kā arī sakarā ar pušu vai to pārstāvju klātbūtni vai piedalīšanos pierādījumu iegūšanā, pēc Latvijas lūguma pierādījumus iegūstot ārvalstī, — pēc Ministru kabineta noteiktajām likmēm komandējuma izdevumu atlīdzībai.*

Prasītāja civillietā iesniegusi:

2018.gada 29.janvāra SIA "Cirkle K Latvia" čeku Nr.1036828 par degvielas iegādi 39,01 EUR (*lietas 49.lapa*);

2018.gada 20.februāra SIA "Cirkle K Latvia" čeku Nr.2016506 par degvielas iegādi 50,74 EUR (*lietas 63.lapa*);

2019.gada 23.janvāra SIA "Cirkle K Latvia" čeku Nr.2086514 par degvielas iegādi 36,02 EUR (*lietas 106.lapa*);

2019.gada 4.marta SIA "VIPbuss D" kvīti Nr.767522 par biļetes iegādi 7,50 EUR (*lietas 117.lapa*).

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu un apmierināmu prasītājas lūgumu par izdevumu piedziņu no atbildētāja sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm. Kā redzams no civillietas, prasītājas dzīvesvieta atrodas Daugavpilī, degviela uzpildīta dienās, kad notika tiesas sēdes, kurās prasītāja pati arī piedalījās (*lietas 50.-51., 64.-66., 109.-110.lapas*), un autobusa biļete nopirkta dienā, kad notika tiesas sēde, kurā prasītāja pati arī piedalījās (*lietas 117.lapa*).

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt, ka šie izdevumi attiecināmi uz prasītājas ierašanos uz tiesas sēdēm un atlīdzināmi kā ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm 133,27 EUR (39,01 EUR + 50,74 EUR + 36,02 EUR + 7,50 EUR).

[8.6] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos izdevumus.

Civilprocesa likuma 44.[1] panta otrajā daļā noteikts, ka *izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību tiesa, taisot nolēmumu, piedzen atbilstoši šā likuma 42.pantā minētajiem nosacījumiem*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.[1] panta trešo daļu *ziņas par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības izdevumu apmēru tiesa iegūst no valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistra un no valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja iesniegtā paziņojuma par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, ja šīs ziņas nav iekļautas valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrā.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Prasītājai civillietā ir piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, kuru sniedza zvērināta advokāte Danute Tumase un zvērināta advokāte Estere Kalniņa.

No Tiesu informācijas sistēmai piesaistītā Juridiskās palīdzības administrācijas reģistra datiem redzams, ka prasītājai šajā lietā pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā piešķirtā valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība ir sniegta par kopējo summu 568,05 EUR.

Ņemot vērā to, ka prasība apmierināta daļēji par parāda un likumisko procentu piedziņu (3816,21 EUR = 3040,00 EUR + 776,21 EUR), kas ir 70,2% no prasības summas (5436,03 EUR = 3190,00 EUR + 466,03 EUR + 1780,00 EUR), ievērojot Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumus, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību 398,77 EUR (70,2% no 568,05 EUR).

[8.7] Kā redzams no civillietas, prasītāja, iesniedzot apelācijas sūdzību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 16.punktu, bijusi atbrīvota no valsts nodevas samaksas.

Ievērojot to, ka prasība daļā par likumisko procentu piedziņu ir apmierināma, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu 116,43 EUR (par likumisko procentu 776,21 EUR piedziņu) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi apelācijas instances tiesā 2,24 EUR (*lietas 3.lapa*).

[8.8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 434.panta ceturto daļu, 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms 10 (desmit) dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

/pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par likumisko procentu piedziņu – **apmierināt**.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 776,21 EUR (septiņi simti septiņdesmit seši *euro* un 21 cents) 2014.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 4.martam, ar lietas vešanu saistītos izdevumus par dokumentu tulkošanu 24,00 EUR (divdesmit četri *euro*), ar lietas vešanu saistītos izdevumus sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm 133,27 EUR (viens simts trīsdesmit trīs *euro* un 27 centi), kopā 933,48 EUR (deviņi simti trīsdesmit trīs *euro* un 48 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 116,43 EUR (viens simts sešpadsmit *euro* un 43 centi).

Valsts nodevu jāmaksā saņēmējam: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, maksājuma mērķis: valsts nodeva civillietā Nr.C29449417.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,24 EUR (divi *euro* un 24 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā saņēmējam: Tiesu administrācija, reģistrācijas numurs 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, maksājuma mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C29449417.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību 398,77 EUR (trīs simti deviņdesmit astoņi *euro* un 77 centi).

Samaksa veicama Valsts kases, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā Nr. LV68TREL1060001239300, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: izdevumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu civillietā Nr.C29449417.

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus – 6% gadā, no nesamaksātās naudas summas, ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteiktos procentu ierobežojumus.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā valsts ienākumos piedzenamo izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Sprieduma sastādīšanas diena – 2019.gada 3.aprīlis.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja
tiesnese (personiskais paraksts) I.Stuberovska
Tiesnese (personiskais paraksts) G.Freimane
Tiesnese (personiskais paraksts) L.Volberga